Таблиця 1 – Вплив комплексної домішки на стиск і водонепроникність важкого бетону, виготовленого на шлакопортландцементі

Назва в'яжучого і склад домішки	Об'єм на густина, кг/м^3	Міцність на стиск Rc, МПа, віком		Водонепроникність W, атм	Коефіцієнт морозостійкості після випробувань, цикли			
		28 діб	180 діб		50	100	150	200
Без домішки на портландцементі	2410	10,48	25,42	3	0,94	0,89	0,86	
Без домішки на шлакопортландцементі	2384	9,63	23,34	2	0,94	0,84		
З домішкою кремнефтористого натрію 1,5% гідроксіду алюмінію 2,0% гексометілен діаміну 0,5% на шлакопортландцементі	2416	13,57	30,48	4	1	0,96	0,93	0,87

УДК 726.011.32.

АНАЛІЗ ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ СХІДНОГО ОБРЯДУ

І.А.ХОДІНА – аспірант, Херсонський ДАУ.

Історія українських церков східного обряду сягає тисячоліть. Ще з часів княжої доби розвинулися дві гілки монументальної архітектури: мурована, що йшла від візантійських першовзірців, та народна дерев'яна.

В кам'яному будівництві храмів старокняжної доби починаючи з 984 року, найбільш поширеними були типи однонавних, тринавних і п'ятинавних церков і відповідно одно-, три-, та п'ятиапсидних з одним або багатьма куполами. Такі храми називаються візантійського типу. Ці церкви мають чотири, шість і більше стовпів, хори переважно тільки з західної сторони. В кінці 10ст. починають будувати муровані церкви ротонди. Вважається, що це моравський вплив, ротонди переважно з тричетвертною апсидою, або вписані в коло шість конх. Стіни цих споруд завтовшки 1.85м, зовнішній діаметр стін 9-9,5 метра. Деякі з цих церков мали бані. В 12-13ст. цей тип храмових споруд отримує свій розвиток, діаметри стін церков ста-

ють більшими до 18,5м. Різновидом церков ротонд є багатоконхові храми.

Будувались також безстовпні храми з чітко виявленим триділльним планом (бабинець + нава + вівтар). Наступним типом були хрещаті церкви. В плані переважно мали форму грецького хреста з одною або трьома апсидами.

Важливе значення при зведенні мурованих споруд мала система пропорційності як основний будівельний метод зодчих. За модуль споруди найчастіше брався діаметр головної бані, а всі інші розміри пов'язувались між собою системою кратних та ірраціональних відношень, які складалися на основі метричної системи. В її основі лежали розміри людини : сажень, лікоть, чверть, палець. Пропорції церков різні. Відношення ширини приміщень до висоти для Заходу України 1:1, для сходу 1:1,5. Висота до низу яблука хреста над центральною навою дорівнює довжині церкви по осі захід-схід для церков у формі рівнораменного хреста, для інших – на довжину основної нави плюс вівтар.

З середини 19ст. Нерідко церкви починають орієнтувати, з містобудівельних міркувань, головним входом до вулиці, якою б при цьому не виходила орієнтація вівтаря. Цю неканоничну орієнтацію необхідно погоджувати з церковною владою.